

fundsomde, der udretter umaadelig megen Skade blandt os, og som fortjener den alvorligste Opmærksomhed, skal jeg endnu fremhæve, at efter alle videnskabelige Auctoriteters Anskuelse er Brændevin et unyttigt Middel, kun slet og ret et Nydelsesmiddel, men som er af den allerfarligste Bestaffenhed, og som ved at opnaa en høj Pris sandsynligvis vil kunne indskrænkes til at anvendes paa rette Maade; ved Prisen vil denne Nydelse altsaa faae sin Grændse, saa at den ikke gaar over det Beskæftende og Tilbørlige. Jeg skal kun bemærke, at den Jordyrelse, som den Stat, vi foreslaa, nemlig 1 Kr. pr. Pot 100 pCt. Alkohol, vil bevirke, er den, at en Snaps vil koste 5 Ore, naar man drikker den i sit Hjem. Det er ikke Mere, end hvad en Sigar koster, og som man uden at krumpe sig byder enhver Gæst, og Brændevinen vil saaledes ikke komme til at tabe sin Betydning. Den Afgift, vi foreslaa, er i Virkeligheden paa ingen mulig Maade at betragte som et Forbud mod Brændevinsdrif overhovedet, men den er at betragte som en Hindring mod Brændevins Misbrug. Der er her et Spørgsmaal, som paatrænger sig. Er en Forhøielse af Afgiften den Vej, vi skulle gaa for at bekæmpe Brændevinsondet, saa er det vor ufravigelige Pligt ved Behandlingen af disse Love om de indirekte Skatter at tage denne Sag under den alvorligste Overveelse. Jeg har allerede henvist til, at andre Stater have en mod os forholdsvis meget høj Afgift, fra det 10 til det 20dobbelte af den, vi have, og andre Stater have altsaa netop anset den høje Beskatning for det Middel, som der skal til for at bekæmpe Brændevinsondet. Vi have et opløsende Exempel fra den nyeste Tid at henwise til, nemlig Brændevinsforbruget i Norge. For 30 Aar siden var det omtrent ligesaa stort som her i Landet, men med en høj Beskatning — jeg nævnedes før, at den i det Hele var 60 Ore pr. Pot — opnaaede man i Løbet af disse 30 Aar at tvinge Brændevinsforbruget ned til en Fjerdedel, altsaa at indskrænke Brændevinsforbruget meget væsentlig. Her virkede Midlet altsaa tilfredsstillende, men vi have ganske vist fra tidligere Tid Exempler paa i andre Lande, at Forsøgene paa ved at beskattede Brændevinen høit at bekæmpe Brændevinsondet er mislykkede. Der vil jeg imidlertid henwise til, at det var i Tider, hvor Folket ikke havde Die for sit eget Vel, hvor Folket ikke var med paa Reformen, og det er i det Hele en Ting, som gaar igjen ved enhver Lov, at den maa være nogenlunde i Overensstemmelse med Folkets Bevidsthed, naar den skal slaa an og udrette

sin Gavn, og jeg tror at kunne sige, at vort Samsund er naaet saa høit, at vi have Die for, at Brændevinsdrifningen og Alkoholismen er et Onde, der fortjener den alvorligste Opmærksomhed fra Lovgivningsmagtens Side. Jeg tror, at vi kunne sige, at vi have Folket med til Reformen, saa at, hvis vi gennemføre en betydelig forhøiet Skat, vil Loven ikke møde Modstand hos Folket, heller ikke vil man søge at omgaa den. Tværtimod, jeg tror, at Folket vil søge at støtte Lovens Gjennemførelse i den gode Aand og Hensigt, i hvilken den bliver given. — Der er naturligvis ogsaa et andet Spørgsmaal, som paatrænger sig, og det er, om det ved den høie Skat, som her foreslaas, nemlig 2 Kr. pr. 100 pCt. Spiritus, vil være muligt at opnaa nogen Indtægt for Statskassen. Vil det ikke virke som et Forbud mod Brugen af Brændevin? Nei ingenlunde! Jeg tror, at vi med Erfaringen fra andre Lande ikke behøve at frygte dette. Jeg nævnedes før Norge, hvor man ved en høj Skat for 30 Aar siden opnaaede at indskrænke Forbruget til en Fjerdedel, og naar man tænker paa, at den Skat, der da blev fastsat, var 60 Ore eller omtrent dette, maatte den Skat, der i vore Dage skulde øve en lignende Virkning, være væsentlig højere, og derfor have vi ikke taget i Betænkning at gaa saa høit op, som vi have. Jeg skal tillige henwise til, at i England, hvor, som jeg sagde, en Pot Brændevin svarer i Afgift 165 Ore, forbruges der ikke desto mindre forholdsvis ligesaa megen Brændevin som i Norge, nemlig omtrent 5 Litres pr. Hoved eller 21, rettere maaske 24 Litres pr. Person over 20 Aar. Ved den forhøiede Afgift vil Brændevinsforbruget ingenlunde ophøre, men væsentlig formindskes. Sagen er, at Brændevin da vil ophøre at være den daglige Drif i ethvert simpelt Hus; den vil komme til at indtage en mere hæderlig Plads, om jeg saa maa udtrykke mig, den vil komme til at træde i Vinflaskens Sted og saaledes stige i Værd og Værdighed, og Brændevinen vil blive en Drif, man kan byde enhver pæn Mand. Som bekendt, gaar det nu ikke an at byde en pæn Mand et Glas Brændevin. Jeg nærer altsaa ingenlunde som helst Frygt for, at en saa høj Afgift ikke skulde give Penge i Statskassen, den vil ingenlunde virke som et Forbud mod Brændevinsforbrug. Naar vi se hen til Norge og England, som ere de to Lande, hvor det virkelig er lykkedes ved en høj Afgift at indskrænke Brændevinsnydelsen, saa vil disse to Lande, at man ikke tør gjøre Regning paa, ialtsald foreløbig, at komme lavere ned i Forbruget end omtrent til en Fjerdedel af, hvad vi nu bruge. Naar vi altsaa have foreslaaet en